

2025/2653

22.12.2025

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2025/2653,

annettu 19 päivänä joulukuuta 2025,

**asetusten (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153 ja (EU) 2024/795
muuttamisesta siltä osin kuin on kyse puolustukseen liittyvien investointien edistämisestä EU:n
talousarviossa ReArm Europe -suunnitelman toteuttamiseksi**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 164 ja 172 artiklan, 173 artiklan 3 kohdan, 175 artiklan kolmannen kohdan, 177 ja 178 artiklan, 182 artiklan 1 ja 4 kohdan, 183 artiklan, 188 artiklan toisen kohdan ja 192 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämismääräysjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämismääräysjärjestystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Ennennäkemätön geopoliittinen epävakaus ja nopea alueellisten ja maailmanlaajuisten uhkien lisääntyminen ja turvallisuuden heikentyminen, erityisesti Venäjän provosoimaton ja perusteeton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, joka on asettanut unionin ja sen jäsenvaltiot alttiiksi suurelle riskille tavanomaisten sotilaallisten uhkien toteutumisesta, edellyttävät, että unionin varojen käyttöä resilienssiin, turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvään tutkimukseen, innovointiin ja kehittämiseen, teollisiin valmiuksiin ja infrastruktuurin kehittämiseen lisätään kiireellisesti ja merkittävästi. Euroopan puolustuksen teollisella ja teknologisella perustalla, jäljempänä 'EDTIB', on jatkuvia esteitä rahoituksen saannissa, erityisesti yksityisen rahoituksen saannissa investointeihin, niiden riskien vuoksi, joita markkinatoimijat tällaisiin investointeihin liittävät. Puolustukseen liittyvien julkisten investointien liikkeelle saaminen onkin ratkaisevan tärkeää. Näin ollen, kuten todetaan 19 päivänä maaliskuuta 2025 julkaistussa komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisessä valkoisessa kirjassa Euroopan puolustusvalmiudesta vuoteen 2030 mennessä, jäljempänä 'yhteinen valkoinen kirja', jossa esitetään ReArm Europe -suunnitelman kehys, unionin olisi tehtävä enemmän ollakseen tukena, kun Euroopan puolustukseen liittyviä investointeja on kiireellisesti tarpeen kasvattaa unionin talousarviosta saatavilla varoilla, ja tämän ohella jäsenvaltioiden olisi lisättävä kansallisia puolustusmenojaan. Käyttämällä unionin rahoitusohjelmia kaksikäyttöisten ja puolustukseen liittyvien teknologioiden ja tuotteiden tukemiseen otetaan askel kohti Euroopan puolustusvalmiutta. Tällaisen rahoituksen käytön tarkoituksena on myös lisätä siviili- ja sotilasalan yhteistyötä jäsenvaltioissa kaikkia osapuolia hyödyttävien heijastusvaikutusten toivossa. Asianomaisista unionin ohjelmista tuetuissa toimitissa olisi otettava asianmukaisesti huomioon Pohjois-Atlantin liiton (Nato) ja muiden kumppaneiden toteuttamat asiaan liittyvät toimet, jos tällaiset toimet palvelevat unionin turvallisuus- ja puolustusetuja.
- (2) Investointeja huipputason kaksikäyttö- ja puolustussuorituskykyjen kehittämiseen olisi edistettävä, koska tällaiset investoinnit auttavat osaltaan saavuttamaan unionin laajemmat, yhteiskuntien resilienssiä, turvallisuutta ja kilpailukykyä koskevat tavoitteet. Kun otetaan huomioon riskit, jotka liittyvät unionin turvallisuustilanteen lisääntyneeseen heikkenemiseen, kaksikäyttö- ja puolustusteollisuuden kehittäminen kaikkialla unionissa on olennaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että kaikki jäsenvaltiot antavat panoksensa vahvaan ja häiriönsietokykyiseen EDTI:hin ja hyötyvät siitä.

⁽¹⁾ Lausunto annettu 18. syyskuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ EUVL C, C/2025/6325, 3.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/6325/oj>.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 16. joulukuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 18. joulukuuta 2025.

- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ⁽⁴⁾ perustettu Euroopan strategisten teknologioiden kehysväline (STEP-kehysväline) on aloite, jolla pyritään parantamaan unionin kilpailukykyä mobilisoimalla varoja 11:stä olemassa olevasta unionin ohjelmasta kriittiseen teknologiaan kolmella strategisella alalla, jotka ovat digitaaliteknologiat ja syväteknologian innovaatiot, puhtaat ja resurssitehokkaat teknologiat sekä bioteknologiat. STEP-kehysväline on siten hyvä keino ottaa koordinoitusti ja synergiaetuja hyödyntäen käyttöön unionin resursseja puolustukseen, mukaan lukien keskeistä digitaalista murrosteknologiaa, jota tarvitaan puolustustarvikkeiden ja -teknologian kehittämiseen.
- (4) Vaikka puolustuksen kannalta merkityksellisiin teknologioihin voidaan jo myöntää tukea STEP-kehysvälineessä yksilöidyllä kolmella strategisella alalla, vaikuttaa tarpeelliselta lisätä puolustusalan tutkimuksen, teollisuuden ja innovoinnin kehittämismahdollisuuksia perustamalla STEP-kehysvälineessä neljäs, puolustusteknologiaan keskittyvä strateginen ala vaarantamatta unionin tavoittelemaa teknologista johtoasemaa olemassa olevilla aloilla. Neljännellä strategisella alalla olisi varmistettava, että STEP-kannustimia käytetään lisäämään unionin rahoitusta innovatiiviseen puolustusteknologiaan, jotta voidaan vastata tehokkaasti nykyisiin ja kehittyviin uhkiin ja edistää Euroopan kilpailukykyä STEP-kehysvälineen tavoitteiden mukaisesti. Puolustusteknologian olisi katsottava tarkoittavan teknologiaa, joka sisältyy puolustustarvikkeisiin, myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/43/EY ⁽⁵⁾ liitteessä tarkoitettuihin puolustukseen liittyviin tuotteisiin, tai joka on tarpeen niiden kehittämiseksi ja valmistamiseksi. Asetuksen (EU) 2024/795 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vahvistettuihin kolmeen muuhun alaan sovelletun lähestymistavan mukaisesti komission olisi saatettava ajan tasalle ohjeistus, josta säädetään kyseisessä asetuksessa, siten, että se kattaa neljännen strategisen alan, myös puolustusteknologian tulkinna. Tekoälyn alalla tekoälyn gigatehtaista olisi tultava keskeistä infrastruktuuria, jotta tekoälyn potentiaali saadaan nopeasti laajemmin puolustusteknologian alan käyttöön.
- (5) Jotta voidaan optimoida STEP-kehysvälineen kattamien ohjelmien valmiudet kohdentaa unionin resursseja puolustuksen tarpeisiin, on tarpeen selvittää, että kyseisillä ohjelmilla voidaan pyrkiä tavoitteisiin ja toimiin, jotka liittyvät EDTIBin kilpailukyyn ja resilienssin parantamiseen sekä puolustusalan tutkimus- ja kehittämistoimiin.
- (6) Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, joka perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/695 ⁽⁶⁾, on unionin tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelma ja merkittävässä asemassa unionin maailmanlaajuisen tieteellisen ja teknologisen johtoaseman kannalta. Kyseisellä asetuksella perustetusta Euroopan innovaationeuvoston Accelerator-välineestä tarjotaan tukea erityisesti läpimurtopotentiaalia omaaville innovaatioille ja luonteeltaan murroksellisille, skaalattavuuspotentiaalia omaaville innovaatioille, jotka saattavat olla liian riskialttiita yksityisille sijoittajille. Puolustusalan toimivat pienet tai keskisuuret yritykset, jäljempänä 'pk-yritykset', startup-yritykset ja jotkut pienet midcap-yritykset tarvitsevat rahoitusta innovatiivisten tuotteiden kaupallistamiseen. Tällaisten oikeussubjektien on kuitenkin vaikeampaa saada rahoitusta kuin muilla aloilla toimivien oikeussubjektien. Kuten yhteisessä valkoisessa kirjassa korostetaan, Euroopan puolustusvalmiutta on tarpeen lisätä, koska Eurooppa on parhaillaan sodan, aggressioiden ja muiden vihamielisten tekojen kohteena. Tätä varten on lisättävä huomattavasti tukea vaikutuksiltaan merkittävälle puolustukseen liittyville innovaatioille, myös kipeästi kaivattua tukea pk-yrityksille, startup-yrityksille ja joillekin pienille midcap-yrityksille, jotka ovat halukkaita skaalaamaan tällaisia innovaatioita. Unionin ohjelmien, kuten Euroopan puolustusrahaston, nykyinen rakenne ei kuitenkaan tarjoa tarvittavaa laajuutta, joustavuutta tai nopeutta tällaisen tuen saamiseksi käyttöön tehokkaasti ja oikeaan aikaan. Nykyinen rakenne saattaa aiheuttaa puolustusalan oikeussubjekteille epävarmuutta, joka liittyy tuen saatavuuteen teknologioille, joilla on potentiaalisia kaksikäyttösovelluksia. Nykytilanteessa vallitsevien uhkien vakavuutta ajatellen on perusteltua ja välttämätöntä ottaa käyttöön poikkeuksellisia toimenpiteitä. Vaikka puolustusalan tutkimusta ja kehittämistä tuetaan Euroopan puolustusrahastosta, joka on Horisontti Eurooppa -puiteohjelman erityisohjelma, tämänhetkisen strategisen toimintaympäristön perusteella on aiheellista alkaa käyttää Euroopan innovaationeuvoston Accelerator-välinettä toimiin, joilla on potentiaalisia kaksikäyttösovelluksia, ja edistää samalla siviilikäyttötarkoituksia. Euroopan innovaationeuvoston Accelerator-välineen STEP-skaalausjärjestelmästä, jäljempänä 'STEP-skaalausjärjestelmä', yritystoiminnan laajentamista varten annettava tuki olisi ulotettava myös ei-pankkirahoituskelpoisiin pk-yrityksiin, mukaan lukien startup-yritykset, ja ei-pankkirahoituskelpoisiin pieniin midcap-yrityksiin, kuten yhteisöihin, jotka ovat jo saaneet tukea Accelerator-välineestä ja jotka harjoittavat ei-pankkirahoituskelpoista läpimurtoinnovointia ja murroksellista innovointia kriittisen puolustusteknologian alalla,

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/43/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, yhteisön sisällä tapahtuvia puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevien ehtojen yksinkertaistamisesta (EUVL L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj>).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa" perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

ja samalla olisi mahdollisuuksien mukaan edistettävä innovaatioita, joilla on kaksikäyttöpotentiaalia. Nykyisissä puolustukseen keskittyvissä rahoitusvälineissä, etenkin Euroopan puolustusrahosta ja InvestEU-ohjelman puitteissa käyttöön otetussa puolustusalan pääomarahotusvälineessä, ei ole saatavilla yritystoiminnan laajentamiseen tarkoitettua suorien pääomasijoitusten muodossa annettavaa tukea, jossa rahoitusta myönnetään suoraan yrityksille. Sen vuoksi on tarpeen avata STEP-skaalausjärjestelmä kriittisen puolustusteknologian alalla tapahtuvalle innovoinnille, jotta voidaan tukea puolustusalaan investoivia oikeussubjekteja ja samalla varmistaa keskinäinen täydentävyys muiden olemassa olevien unionin välineiden kanssa. Tämä oikeuttaa tekemään nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa kohdennetun poikkeuksen asetuksen (EU) 2021/695 7 artiklan 1 kohdassa vahvistetusta periaatteesta, jonka mukaan Horisontti Eurooppa -puiteohjelman puitteissa toteutettavien tutkimus- ja innovointitoimenpiteiden yksinomaisena kohteena on oltava siviilialan sovellukset samalla kun vältetään huomasta tarpeettomia päällekkäisyyksiä. Kohdennettu poikkeus ei vaikuta tulevien seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen yhteydessä käytävien neuvottelujen tulokseen. Komission olisi varmistettava kohdennetun poikkeuksen soveltamisen asianmukainen valvonta, myös keräämällä ja raportoimalla asianmukaisia tietoja Euroopan innovaationeuvoston olemassa olevan seurannan ja arvioinnin yhteydessä, aiheuttamatta osallistujille hallinnollista lisärasitetta.

- (7) Koska innovointitoimet, joilla on kaksikäyttösovelluksia, voivat vaikuttaa unionin strategiaan voimavaroihin, etuihin, autonomiaan tai turvallisuuteen tai unionin ja sen jäsenvaltioiden strategiaan etuihin, Horisontti Eurooppa -puiteohjelman asiaankuuluviissa työohjelmissä voi olla tarpeen mukauttaa tukikelpoisuussääntöjä, jotta osallistuminen voidaan rajata oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet pelkästään jäsenvaltioihin, tai oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioiden lisäksi tiettyihin assosioituneisiin maihin, tai jotta voidaan kieltää sellaisten oikeussubjektien osallistuminen, jotka ovat sijoittautuneet unioniin tai assosioituneisiin maihin ja jotka ovat suoraan tai välillisesti assosioitumattomien kolmansien maiden tai assosioitumattomien kolmansien maiden oikeussubjektien määräysvallassa. Jotta tällainen mahdollisuus voitaisiin ottaa käyttöön, asetuksen (EU) 2021/695 48 artiklan 2 kohtaa olisi näin ollen muutettava. Mahdollisuus mukauttaa tukikelpoisuussääntöjä asiaankuuluviissa työohjelmissä koskee nimenomaisesti uusia innovointitoimia, joilla on kaksikäyttösovelluksia, eikä se vaikuta sääntöihin, jotka koskevat Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta myönnettävää tukea toimille, joilla on siviilialan sovelluksia, tai tällaisten toimien rahoitukseen.
- (8) Koska kriittisen puolustusteknologian alalla toteutettavat innovointitoimet voivat vaikuttaa merkittävästi unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetuihin, on tarpeen vahvistaa erityiset tukikelpoisuussäännöt, joilla varmistetaan johdonmukaisuus muiden puolustusteollisuusalan unionin välineiden kanssa ja joissa otetaan huomioon Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan. Tällaisilla erityisillä tukikelpoisuussäännöillä olisi rajattava osallistuminen oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet unioniin, Ukrainaan tai Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäseneseen, joka kuuluu Euroopan talousalueeseen (ETA:n jäsen) ja joka on assosioitunut Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan. Kyseisissä säännöissä olisi kiellettävä sellaisten oikeussubjektien osallistuminen, jotka ovat suoraan tai välillisesti muun kolmannen maan kuin Ukrainan tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneen ETA:n jäsenen taikka tällaisen kolmannen maan oikeussubjektien määräysvallassa. Oikeussubjektin, joka on sijoittautunut unioniin tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneeseen ETA:n jäseneseen ja joka on muun kolmannen maan kuin Ukrainan tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneen ETA:n jäsenen taikka muun kolmannen maan kuin Ukrainan tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneen ETA:n jäsenen oikeussubjektin määräysvallassa, olisi kuitenkin voitava olla rahoituksen saaja, jos sen jäsenvaltion tai ETA:n jäsenen, johon oikeussubjekti on sijoittautunut, kansallisten menettelyjen mukaisesti hyväksytyt takeet asetetaan komission saataville.
- (9) Kun otetaan huomioon kiireellinen ja poikkeuksellinen tarve vahvistaa edelleen unionin suvereniteettia ja turvallisuutta asetuksen (EU) 2024/795 mukaisesti ja jotta varmistetaan taloudellisten resurssien nopea käyttöönotto ja uudelleensijoittaminen kriittisillä aloilla, mukaan lukien Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan sisältyvän Euroopan innovaationeuvoston Accelerator-välineen puitteissa toteutettavat kaksikäyttö- ja puolustushankkeet, on lisäksi aiheellista poiketa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509⁽⁷⁾, jäljempänä 'varainhoitoasetus', 212 artiklan 3 kohdasta. Kun otetaan huomioon nämä olosuhteet ja tarve saada varat nopeasti käyttöön, on erityisen tärkeää sallia se, että palautukset, mukaan lukien takaisin maksetut ennakot, tulot ja käyttämättömät määrät, joista on vähennetty Horisontti 2020 -puiteohjelmaan kuuluvan Euroopan innovaationeuvoston pilottihankkeen sekarahoituksen investointiosion maksut ja kustannukset, investoidaan uudelleen Euroopan innovaationeuvoston rahastoon sen sijaan, että ne ohjattaisiin unionin talousarvioon, jotta voidaan rahoittaa hankkeita, joilla on siviilialan sovelluksia, sekä kaksikäyttö- ja puolustushankkeita, jotka hyötyvät muutetusta soveltamisalasta. Varainhoitoasetuksen 212 artiklan 3 kohdassa säädetty määräaika olisi muutettava, jotta voidaan varmistaa tarkoituksenmukainen täytäntöönpano poikkeuksellisissa olosuhteissa. Jotta tämä olisi mahdollista, on tarpeen ottaa käyttöön poikkeus kyseisestä säännöksestä.

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (10) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/697⁽⁸⁾ perustettu Euroopan puolustusrahasto on johtava ohjelma unionin puolustusteollisuuden kilpailukyvyyn, innovoinnin, tehokkuuden ja teknologisen riippumattomuuden parantamiseksi. Puolustusrahaston tavoitteena on tukea toimia, jotka johtavat murroksellisen puolustusteknologian kehittämiseen. Jotta voidaan ottaa paremmin huomioon tällaisten toimien erityispiirteet, kuten jos niiden mittakaava on erityisen pieni tai jos niillä erityinen nopean tuen tarve, on aiheellista huomattavasti lyhentää ja yksinkertaistaa menettelyjä, joilla tehdään päätös näiden toimien tukemisesta, ja samalla määrittää työohjelmassa edellytykset tällaista tukea koskevalle päätökselle vaarantamatta huippuosaamisen periaatetta.
- (11) On myös tarpeen hyödyntää synergiaetuja Euroopan puolustusrahaston ja muiden unionin ohjelmien välillä. Tätä varten jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten ja virastojen, kolmansien maiden, kansainvälisten rahoituslaitosten tai muiden kolmansien osapuolten olisi voitava suorittaa Euroopan puolustusrahastoon vapaaehtoisia rahoitusosuuksia ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina. Olisi oltava mahdollista siirtää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa hallinnoitavia varoja vapaaehtoisesti Euroopan puolustusrahastoon ja yhdistää Euroopan puolustusrahaston rahoitusosuuksia muihin unionin ohjelmiin erityistoimia varten, edellyttäen, että kumulatiivinen unionin tuki ei ylitä toimen tukikelpoisia kokonaiskustannuksia.
- (12) Eurooppa-neuvosto päätti 23 päivänä kesäkuuta 2022 myöntää ehdokasmaan aseman Ukrainalle, joka ilmaisi vahvan tahtonsa sitoa jälleenrakentaminen unionin jäsenyyteen tähtääviin uudistuksiin. Eurooppa-neuvosto päätti 15 päivänä joulukuuta 2023 aloittaa liittymisneuvottelut Ukrainan kanssa ja ilmoitti, että unioni ja sen jäsenvaltiot ovat edelleen sitoutuneet pitkällä aikavälillä ja yhdessä kumppaneidensa kanssa osallistumaan Ukrainalle annettaviin turvallisuussitoumuksiin, jotka auttavat Ukrainaa puolustautumaan, vastustamaan pyrkimyksiä horjuttaa vakautta ja estämään hyökkäyksiä tulevaisuudessa. Vahva tuki Ukrainalle on yksi unionin keskeisistä prioriteeteista, ja se ilmentää asianmukaisella tavalla unionin vahvaa poliittista sitoumusta tukea Ukrainaa niin kauan kuin se on tarpeen. Komissio ehdotti 5 päivänä maaliskuuta 2023, että perustetaan väline, jäljempänä 'Ukrainan tukemiseen tarkoitettu väline', jolla puututaan Venäjän hyökkäyssodan Ukrainan puolustuksen teolliselle ja teknologiselle perustalle, jäljempänä 'Ukrainan DTIB', aiheuttamiin vahinkoihin ja tuetaan sen jälleenrakentamista, elpymistä ja nykyaikaistamista ottaen huomioon sen mahdollinen tuleva integrointi EDTIBiin. Ukrainan DTIB on Venäjän Ukrainaan kohdistaman täysimittaisen hyökkäyksen alusta lähtien kehittänyt merkittävästi tutkimus-, kehitys- ja innovointivalmiuksiaan Ukrainan asevoimien tarpeisiin vastaamiseksi. Tässä yhteydessä EDTIBin ja Ukrainan DTIBin välisen tiiviimmän yhteistyön varmistaminen mahdollistaisi sen, että EDTIB saa nämä suorituskyvyt käyttöönsä, ja tukisi osaltaan EDTIBin kilpailukyvyyn ja innovoinnin edistämistavoitetta, mikä olisi myös johdonmukaista sen kanssa, että unioni on jatkuvasti antanut tukea Ukrainan puolustusalan valmistuskapasiteetin vahvistamiseen. Kun otetaan huomioon unionin ja Ukrainan yhteiset puolustusalan tutkimuksen ja kehityksen tavoitteet ja päämäärät ja odotettavissa olevat sitä koskevan tiiviimmän yhdentymisen hyödyt molemmille osapuolille, on tämän mukaisesti aiheellista assosoida Ukraina Euroopan puolustusrahastoon.
- (13) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/694⁽⁹⁾ perustetun Digitaalinen Eurooppa -ohjelman tavoitteena on tukea ja nopeuttaa Euroopan talouden, teollisuuden ja yhteiskunnan digitalisaatiota sekä parantaa Euroopan kilpailukykyä globaalissa digitaalitaloudessa. Siinä yhteydessä ohjelmalla olisi myös pyrittävä tukemaan kaikkien sen erityistavoitteiden puitteissa erityisesti hankkeita, palveluja ja osaamista, joilla on potentiaalisia kaksikäyttösovelluksia. Tämä vahvistaisi osaltaan unionin yhteiskuntien resilienssiä jatkuvien hybridihyökkäysten ja ulkomaisen sekaantumisen varalta. Koska on strategisesti tärkeää tehdä rajatylittävää yhteistyötä ja helpottaa teknologian siirtoa jäsenvaltioiden välillä digitaalialan kaksikäyttöhankkeissa, komission olisi otettava huomioon Euroopan laajuinen ulottuvuus myöntäessään avustusta kaksikäyttöhankkeisiin. Siksi on aiheellista tehdä tästä myöntämisperusteesta pakollinen kaksikäyttöhankkeiden osalta.

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/697, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1092 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

- (14) Teknologisen suvereniteetin ja kilpailukyvyyn parantamiseksi unioni tarvitsee laskenta-, pilvi- ja datainfrastruktuuria, joita johtoasema tekoälyn alalla edellyttää. Osana tekoälyn maanosa -strategiaa tekoälytehtaat ja tekoälyn gigatehtaat ovat olennaisen tärkeitä, jotta unioni voi kilpailla globaalisti ja varmistaa strategisen autonomiansa ja kilpailukykyä luonnontieteiden, tutkimuksen, jolla on kaksikäyttöpotentiaalia, ja kriittisen teollisuuden, myös puolustus-teollisuuden, aloilla. Seuraavan sukupolven tekoälymallit edellyttävät laajaa verkkoon liitettyä laskentainfrastruktuuria, jotta saavutetaan läpimurtoja tietyillä aloilla, kuten puolustusallalla. Sen vuoksi on aiheellista lisätä Digitaalinen Eurooppa -ohjelman erityistavoitteeseen 1 (Suurteholaskenta) täydentävä operatiivinen tavoite, joka koskee sellaisten tekoälytehtaiden ja uuden sukupolven tekoälyn gigatehtaiden käyttöönottoa ja toimintaa, jotka ovat erikoistuneet kehittämään, kouluttamaan ja käyttämään kaikkein monimutkaisimpia, erittäin laajoja tekoälymalleja ja -sovelluksia, mukaan lukien tällaiseen käyttöönottoon tarvittavat laitteistot ja ohjelmistot.
- (15) Unionin yhä suurempi altistuminen kyber- ja hybridiuhkille antaa aiheutta lisätä Digitaalinen Eurooppa -ohjelman erityistavoitteeseen 3 nimenomaiseksi painotukseksi kyber- ja hybridiuhkia koskevan resilienssin. On myös tarpeen lisätä Digitaalinen Eurooppa -ohjelman erityistavoitteessa 5 (Digitaalisten valmiuksien käyttöönotto ja paras käyttö sekä yhteentoimivuus) olevaan julkisen sektorin ja yleistä etua koskevien alojen tukemiseksi määriteltyyn operatiiviseen tavoitteeseen viittaus puolustukseen sen selventämiseksi, että tavoitteen mukainen unionin rahoitusosuus voidaan ulottaa koskemaan kyseistä alaa.
- (16) Lisäksi voi olla tarpeen mukauttaa Digitaalinen Eurooppa -ohjelman työohjelman tukikelpoisuussääntöjä tietyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa siten, että oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet assosioituneisiin maihin tai jotka ovat sijoittautuneet unioniin mutta ovat kolmansien maiden määräysvallassa, eivät voi minkään erityistavoitteen puitteissa osallistua kaikkiin tai joihinkin toimiin, joissa keskitytään teknologiaan, jolla on kaksikäyttöpotentiaalia. Sen vuoksi olisi säädettävä tätä koskevasta mahdollisuudesta. Tällaisissa tapauksissa ehdotuspyynnöt ja tarjouspyynnöt olisi rajattava oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet tai joiden katsotaan olevan sijoittautuneita unioniin ja jotka ovat jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioiden kansalaisten määräysvallassa.
- (17) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1153⁽¹⁰⁾ perustetun Verkkojen Eurooppa -välineen tavoitteena on vauhdittaa investointien tekemistä Euroopan laajuisiin verkkoihin, minkä ansiosta voidaan saada liikenne-, energia- ja digitaalialojen välisiä synergiaetuja. Jotta voidaan tukea puolustustarvikkeiden ja -teknologian ja muidenkin alojen edellyttämää verkkoon liitettyä laskentainfrastruktuuria, kyseisen asetuksen mukaiset Verkkojen Eurooppa -välineen digitaalialan tavoitteet olisi ulotettava koskemaan digitaalisten valmiuksien, kuten pilvipalvelujen, tekoälyn, tekoälytehtaiden ja tekoälyn gigatehtaiden, käyttöönottoa ja tarjoamista.
- (18) Yhteisessä valkoisessa kirjassa todettiin, että sotilaallinen liikkuvuus on olennainen tekijä Euroopan turvallisuudelle ja puolustukselle, ja korostettiin sitä lisäarvoa, jota unioni tuottaa tukemalla liikkumiseen tarvittavaa kaksikäyttöinfrastruktuuria. Yhteisen valkoisen kirjan yhteydessä komissio ja korkea edustaja totesivat, että on tärkeää määrittää sotilaallisen liikkuvuuden hotspot-hankkeet ja poistaa EU:n neljän ensisijaisen sotilaallisen liikkuvuuden käytävän merkittävimmät puutteet ja pullonkaulat. Sotilaallinen liikkuvuus on myös yksi Verkkojen Eurooppa -välineen tavoitteista. Euroopan laajuista liikenneverkkoa (TEN-T) koskeva politiikka on keskeinen strateginen väline unionin rajatylittävän liikenneinfrastruktuurin rakentamisessa. Vaikka se tarkoitettiin alun perin siviilikäyttöön, sillä on myös merkittävää potentiaalia siviili- ja puolustusalan kaksikäyttöön. Lisäksi 30 päivänä lokakuuta 2024 julkaistussa Niinistön raportissa Euroopan siviili- ja puolustusvarautumisen parantamisesta mainitaan erityisesti tarve tehostaa joukkojen ja kaluston kuljetuksiin soveltuvien ensisijaisten kaksikäyttöisten liikennekäytävien kehittämistä ja asevoimien polttoainetoimitusketjujen laajentamista näillä käytävillä. Koska on tärkeää vahvistaa kaksikäyttöistä liikenneinfrastruktuuria unionin heikkenevän turvallisuustilanteen vuoksi, on aiheellista selventää, että Verkkojen Eurooppa -välineen erityistavoitteen 3 alaisen 2 kohdan mukaisiin toimiin voi tarvittaessa sisältyä toimenpiteitä kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin suojaamiseksi suluttamisen varalta tai polttoaineinfrastruktuurin tarjoamiseksi siviili- ja puolustusalan kaksikäyttöön.

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1153, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta (EUVL L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

- (19) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1058⁽¹¹⁾ perustettujen Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja koheesiorahaston väliarvioinnissa esitettiin mahdollisuutta investoida puolustus- tai kaksikäyttöinfrastruktuuriin sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseksi ehdottamalla ennakkomaksua, joka on 20 prosenttia kohdennetuista määristä, ja mahdollisuutta lisätä unionin rahoitusta korottamalla sovellettavaa yhteisrahoitusosuutta 10 prosenttiyksiköllä niin, että se voi olla enintään 100 prosenttia. Jos jäsenvaltiot siirtävät niille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja Verkkojen Eurooppa -välineeseen, niihin olisi kaksikäyttöistä liikenneinfrastruktuuria koskevien hankkeiden tapauksessa sovellettava samoja ennakkomaksu- ja yhteisrahoitus-ehtoja, jotka on otettu käyttöön EAKR:ssä ja koheesiorahastossa. Tällöin kyseiset määrät olisi varattava hankkeisiin, joissa kehitetään EU:n ensisijaisia sotilaallisen liikkuvuuden käytäviä, jotka jäsenvaltiot ovat yksilöineet sotilaallista liikkuvuutta varten EU:ssa ja sen ulkopuolella koskevien sotilaallisten vaatimusten liitteessä II, sellaisena kuin neuvosto on sen hyväksynyt 17 päivänä maaliskuuta 2025, tai kyseisen liitteen mahdollisessa myöhemmässä neuvoston hyväksymässä toisinnossa, sekä digitaalisia yhteyksiä ja valmiuksia, mukaan lukien logistiikkakeskukset ja kyseisten käytävien rajatylittävät osuudet. Varainhoitoasetuksessa säädetään mahdollisuudesta ottaa käyttöön ehtoja osallistumiselle tiettyihin ratkaisu- tai myöntämismenettelyihin, jotka vaikuttavat turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen. Näin ollen olisi oltava mahdollista säätää tällaisista erityisohjelmista, jotka liittyvät yhdessä tai useammassa neljästä EU:n ensisijaisesta sotilaallisen liikkuvuuden käytävästä sijaitseviin toimiin, mukaan lukien laitteiden, tavaroiden, tarvikkeiden tai palvelujen alkuperämaata koskevat ehdot.
- (20) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli vahvistaa kaksikäyttötuotteiden ja puolustusalan tutkimus- ja kehittämistoimintaa, parantaa unionin puolustusteollisuuden kilpailukykyä ja siten edistää unionin puolustusvalmiutta suuntaamalla investointeja näihin kriittisiin prioriteetteihin, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (21) Kun otetaan huomioon kiireellinen tarve mahdollistaa ratkaisevan tärkeät investoinnit puolustukseen akuuttien geopoliittisten haasteiden vuoksi, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
- (22) Asetukset (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153 ja (EU) 2024/795 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2021/694 seuraavasti:

1) lisätään 3 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan alakohta seuraavasti:

”c) tukemaan ja vauhdittamaan kaksikäyttöhankkeita, -palveluja, -osaamista ja -sovelluksia vahvistaen yhteiskuntien resilienssiä.”;

2) lisätään 4 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”d) sellaisten tekoälytehtaiden ja uuden sukupolven tekoälyn gigatehtaiden käyttöönotto ja käyttö, jotka ovat erikoistuneet kehittämään, kouluttamaan ja käyttämään kaikkein monimutkaisimpia, erittäin laajoja tekoälymalleja ja -sovelluksia, mukaan lukien tällaiseen käyttöönottoon tarvittavat laitteistot ja ohjelmistot.”;

3) muutetaan 6 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdan e ja f alakohta seuraavasti:

”e) kriittiseen digitaaliseen infrastruktuuriin kohdistuvia kyber- ja hybridiuhkia sekä kyberhyökkäyksiä koskevan resilienssin parantaminen, paremman riskitietoisuuden ja kyberturvallisuusprosesseja koskevan tietämyksen edistäminen sekä julkisten ja yksityisten organisaatioiden tukeminen perustason kyberturvallisuuden saavuttamisessa esimerkiksi ottamalla käyttöön datan päästä päähän -salaus ja ohjelmistopäivitykset;

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>).

- f) siviili- ja puolustusalan välisen yhteistyön parantaminen kyberturvallisuuteen liittyvien kaksikäyttöhankkeiden, -palvelujen, -taitojen ja -sovellusten alalla, mukaan lukien puolustukseen liittyvää infrastruktuuria varten räätälöityjen kyberturvallisuusteknologioiden kehittäminen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/887 (*) mukaisesti;

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/887, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskusten ja kansallisten koordinoitavien verkostojen perustamisesta (EUVL L 202, 8.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj>).”;

- b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Erityistavoitteen 3 mukaiset toimet toteutetaan pääasiassa Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskusten ja kansallisten koordinoitavien verkostojen avulla asetuksen (EU) 2021/887 mukaisesti. EU:n kyberturvallisuusreservin täytäntöönpanon toteuttaa kuitenkin komissio ja asetuksen (EU) 2025/38 14 artiklan 6 kohdan mukaisesti ENISA.”;

- 4) korvataan 8 artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

”a) sen tukeminen, että julkisella sektorilla ja yleistä etua koskevilla aloilla, kuten terveys- ja hoitoalalla, koulutuksessa, oikeuslaitoksessa, tullialalla, pelastuspalvelussa, puolustusalailla, liikenteessä, liikkuvuuden alalla, energia-, ympäristö-, kulttuuri- ja luovilla aloilla, myös unionin alueelle sijoittautuneissa asiaankuuluvissa yrityksissä, otetaan konkreettisesti käyttöön ja asetetaan saataville viimeisintä kehitystä edustavia digitaalitekologioita, joita ovat esimerkiksi suurteholaskenta, kvanttilaskenta, tekoäly ja kyberturvallisuus.”;

- 5) korvataan 12 artiklan 5 kohta seuraavasti:

”5. Työohjelmassa voidaan myös määrätä, että assosioituneisiin maihin sijoittautuneet oikeussubjektit ja unioniin sijoittautuneet mutta kolmansien maiden määräysvallassa olevat oikeussubjektit eivät voi asianmukaisesti perustelluista turvallisuussyistä osallistua minkään erityistavoitteen puitteissa kaikkiin tai joihinkin erityistavoitteen 3 mukaisiin toimiin eivätkä toimiin, joissa keskitytään teknologiaan, jolla on kaksikäyttöpotentiaalia. Tällaisissa tapauksissa ehdotuspyynnöt ja tarjouspyynnöt on rajattava oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet tai joiden katsotaan olevan sijoittautuneita jäsenvaltioihin ja jotka ovat jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioiden kansalaisten määräysvallassa. Tällaisia rajoituksia voidaan soveltaa tällaisten ehdotus- tai tarjouspyyntöjen perusteella käyttöön otetun kapasiteetin käyttöoikeuksiin. Kyseisten rajoitusten on oltava oikeasuhteisia, ja niitä on sovellettava vain, kun se on ehdottoman välttämätöntä.”;

- 6) lisätään 20 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”d) kun on kyse ehdotuspyynnöistä, joiden tarkoituksena on tukea kaksikäyttötekologioita, -palveluja, -osaamista tai -sovelluksia, hankkeen Euroopan laajuinen ulottuvuus.”;

- 7) korvataan liitteessä I esitetyn erityistavoitteen 5 alaisen I kohdan 4 alakohta seuraavasti:

”4. Liikenne, liikkuvuus, energia ja ympäristö

Suuren mittakaavan digitaalisissa sovelluksissa, kuten internetyhteydellä varustetuissa automatisoiduissa ajoneuvoissa, miehittämättömissä ilma-aluksissa, maakulkuneuvoissa, pinta-aluksissa ja vedenalaisissa aluksissa, älykkäissä liikkuvuuskonsepteissa, älykkäissä kaupungeissa sekä älykkäillä maaseutualueilla tai syrjäisimmillä alueilla, tarvittavien hajautettujen ratkaisujen ja infrastruktuurien käyttöönotto liikenne-, energia- ja ympäristöpolitiikkojen tueksi ja koordinoimalla niitä toimien kanssa, joilla liikenne- ja energia-ala digitalisoidaan Verkkojen Eurooppa -välineen mukaisesti.”.

2 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2021/695 seuraavasti:

1) lisätään 46 artiklaan kohta seuraavasti:

"4 a. Poiketen siitä, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 (*) 212 artiklan 3 kohdassa säädetään, Horisontti 2020 -puiteohjelmaan kuuluvan Euroopan innovaationeuvoston pilottihankkeen sekärahoituksen palautukset, mukaan lukien takaisin maksetut ennakot, tulot ja käyttämättömät määrät, joista on vähennetty maksut ja kustannukset, katsotaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 3 kohdan f alakohdan ja 21 artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisiksi sisäisiksi käyttötarkoitukseensa sidotuiksi tuloiksi, ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 212 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä kahden vuoden aikarajoitusta sovelletaan 23 päivästä joulukuuta 2025.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).";

2) muutetaan 48 artikla seuraavasti:

a) lisätään 1 kohtaan toisen alakohdan jälkeen alakohdat seuraavasti:

"Poiketen siitä, mitä 7 artiklan 1 kohdassa säädetään, tämän kohdan toisen alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuun tukeen voi sisältyä potentiaalisia kaksikäyttösovelluksia, samalla kun edistetään sovellusten siviilikäyttötarkoituksia.

Poiketen siitä, mitä 7 artiklan 1 kohdassa säädetään, tämän kohdan toisen alakohdan d alakohdassa tarkoitettuun tukeen voi sisältyä innovointia, joka koskee STEP-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua kriittistä puolustusteknologiaa, samalla kun tuetaan mahdollisuuksien mukaan innovaatioita, joilla on kaksikäyttöpotentiaalia.";

b) lisätään kohta seuraavasti:

"1 a. Tämän artiklan 1 kohdassa säädettyjen, 7 artiklan 1 kohtaa koskevien poikkeusten soveltaminen on sisällytettävä ohjelman seurantaan, jota komissio toteuttaa 50 artiklan nojalla.";

c) korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Accelerator-välineen rahoituksen saajan on oltava startup-yritykseksi, pk-yritykseksi tai poikkeustapauksissa pieneksi midcap-yritykseksi katsottava oikeussubjekti, joka aikoo laajentua ja joka on sijoittautunut jäsenvaltioon tai assosioituneeseen maahan.

Tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohdan mukaisen kriittistä puolustusteknologiaa koskevaan innovointiin myönnettävän tuen osalta osallistuminen on rajattava oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet unioniin, Ukrainaan tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneeseen ETA:n jäseneseen. Oikeussubjektien, jotka ovat suoraan tai välillisesti muun kolmannen maan kuin Ukrainan tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneen ETA:n jäsenen taikka tällaisen kolmannen maan oikeussubjektien määräysvallassa, osallistuminen on kiellettävä.

Poiketen siitä, mitä tämän kohdan toisessa alakohdassa säädetään, oikeussubjektin, joka on sijoittautunut unioniin tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneeseen ETA:n jäseneseen ja joka on muun kolmannen maan kuin Ukrainan tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneen ETA:n jäsenen taikka muun kolmannen maan kuin Ukrainan tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneen ETA:n jäsenen oikeussubjektin määräysvallassa, on voitava olla tämän artiklan 1 kohdan mukainen rahoituksen saaja, jos komission saataville asetetaan takeet. Tällaiset takeet on hyväksyttävä sen jäsenvaltion tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan assosioituneen ETA:n jäsenen, johon oikeussubjekti on sijoittautunut, kansallisten menettelyjen mukaisesti, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/452 (*) 2 artiklan 3 alakohdassa määritellyn seurannan perusteella toteutettavien asianmukaisten toimenpiteiden mukaisesti.

Takeilla on vakuutettava, että oikeussubjektille annettava tuki ei vaaranna unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustusetuja, sellaisina kuin ne on vahvistettu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan yhteydessä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston nojalla, mukaan lukien hyvien naapuruussuhteiden periaatteen kunnioittaminen.

Kun kyseessä on tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a, b tai c mukainen tuki sovelluksille, joilla on kaksikäyttöpotentiaalia, työohjelmassa voidaan määrätä, että osallistuminen voidaan rajata oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet pelkästään jäsenvaltioihin, tai oikeussubjekteihin, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioiden lisäksi tiettyihin assosioituneisiin maihin. Sellaisiin assosioituneisiin maihin, jotka ovat ETA:n jäseniä, sijoittautuneiden oikeussubjektien osallistumista koskevien rajoitusten on oltava Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ehtojen mukaisia. Unionin ja sen jäsenvaltioiden strategisten etujen suojaamiseksi työohjelmassa voidaan asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa myös kieltää sellaisten unioniin tai assosioituneisiin maihin sijoittautuneiden oikeussubjektien osallistuminen yksittäisiin ehdotuspyyntöihin, jotka ovat suoraan tai välillisesti assosioitumattomien kolmansien maiden tai assosioitumattomien kolmansien maiden oikeussubjektien määräysvallassa, tai asettaa niiden osallistumiselle työohjelmassa vahvistettuja ehtoja.

Ehdotuksen voi jättää joko rahoituksen saaja itse tai, edellyttäen että rahoituksen saaja hyväksyy asian ennakolta, yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeussubjekti, joka aikoo perustaa kyseisen rahoituksen saajan tai tukea sitä. Jälkimmäisessä tapauksessa rahoitussopimuksen allekirjoittaa yksin rahoituksen saaja.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/452, annettu 19 päivänä maaliskuuta 2019, unioniin tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettujen puitteiden perustamisesta (EUVL L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>)."

3 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2021/697 seuraavasti:

1) korvataan 5 artikla seuraavasti:

"5 artikla

Assosioituneet maat

Rahastoon voivat osallistua seuraavat kolmannet maat (assosioituneet maat):

- a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat ETA:n jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
- b) Ukraina EU:n ja Ukrainan assosiaatiosopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.;"

2) korvataan 6 artikla seuraavasti:

"6 artikla

Murroksellisten puolustusteknologioiden tukeminen

1. Rahasto tukee toimia, joilla edistetään murroksellisten puolustusteknologioiden kehittämistä 24 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa määritellyillä toiminta-aloilla.
2. Työohjelmissa on vahvistettava rahoitusmuodot, valinta- ja myöntämisperusteet ja -menettelyt sekä täytäntöönpanomuodot, jotka soveltuvat parhaiten murroksellisiin puolustusteknologioihin.;"

3) lisätään artikla seuraavasti:

”8 a artikla

Kumulatiivinen rahoitus ja varojen siirrot

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta jostakin muusta unionin ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös rahastosta edellyttäen, että rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Unionin asiaankuuluvan ohjelman sääntöjä sovelletaan sitä vastaavaan toimelle myönnettyyn rahoitusosuuteen. Unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskeissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

2. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää rahaston käyttöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 (*) asiaankuuluvissa säännöksissä säädettyjen edellytysten mukaisesti. Komissio käyttää kyseisiä varoja joko suoraan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 (**) 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti kyseisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Näitä varoja on otettava käyttöön asianomaisen jäsenvaltion hyväksi ja rahastoa koskevien sääntöjen mukaisesti.

3. Poiketen siitä, mitä 13 artiklan 2 kohdassa säädetään, tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti siirrettyjä varoja voidaan käyttää 10 artiklan 3 kohdan e–h alakohdassa tarkoitettujen tukikelpoisten toimien rahoittamiseen enintään 100 prosenttiin asti tukikelpoisista kustannuksista.

4. Jos komissio ei ole tehnyt oikeudellista sitoumusta suoran tai välillisen hallinnoinnin puitteissa tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti siirrettyjen varojen osalta ja joka tapauksessa viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2027, vastaavat sitomattomat varat voidaan siirtää takaisin yhteen tai useampaan asiaankuuluvaan rahoituslähteenä olevaan ohjelmaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä asetuksen (EU) 2021/1060 asiaankuuluvissa säännöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

5. Jäsenvaltiot, Euroopan unionin toimielimet, elimet ja virastot, kolmannet maat, kansainväliset järjestöt, kansainväliset rahoituslaitokset tai muut kolmannet osapuolet voivat suorittaa lisärahoitusosuuksia rahastoon. Tällaiset rahoitusosuudet ovat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 2 kohdan a, d tai e alakohdassa tai 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

4 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2021/1153 seuraavasti:

1) muutetaan 3 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Verkkojen Eurooppa -välineen yleinen tavoite on rakentaa, kehittää, uudenaikaistaa, täydentää ja tehdä häiriönsietokykyiseksi Euroopan laajuisia verkkoja liikenne-, energia- ja digitaalisella sekä helpottaa rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla, ottaen huomioon hiilestä irtautumista koskevat pitkän aikavälin sitoumukset sekä seuraavat tavoitteet: Euroopan kilpailukyyn parantaminen; älykäs, kestävä ja osallistava kasvu; alueellinen, sosiaalinen ja taloudellinen yhteenkuuluvuus; sekä pääsy sisämarkkinoille ja sisämarkkinoiden yhdentyminen, painottaen synergian edistämistä liikenne-, energia- ja digitaalisalojen välillä.”;

b) korvataan 2 kohdan c alakohta seuraavasti:

”c) digitaalisella: edistää sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä, jotka liittyvät turvallisten ja turvattujen erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-yhteyksien, käyttöönottoon ja pääsyyn niihin, pilvipalvelujen, tekoälyn, tekoälytehtaiden ja tekoälyn gigatehtaiden kaltaisen digitaalisen kapasiteetin perustamista ja käyttöönottoa sekä digitaalisten runkoverkkojen parempaa häiriönsietokykyä ja kapasiteettia unionin eri alueilla yhdistämällä niitä naapurialueisiin sekä liikenne- ja energiaverkkojen digitalisaatiota.”;

2) lisätään 8 artiklan 4 kohtaan alakohta seuraavasti:

”f) yhteistä etua koskevat hankkeet, joilla edistetään digitaalisten valmiuksien, kuten pilvipalvelujen, tekoälyn, tekoälytehtaiden ja tekoälyn gigatehtaiden, perustamista ja käyttöönottoa tai merkittävää parantamista, on asetettava etusijalle sen mukaan, missä määrin ne merkittävästi parantavat sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta kriittisen liikenne-, energia- ja digitaalisen infrastruktuurin suorituskykyä, häiriönsietokykyä ja turvallisuutta.”;

3) muutetaan 9 artikla seuraavasti:

a) lisätään 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisiin toimiin sisältyviin erityistoimintoihin voi tarvittaessa sisältyä toimenpiteitä siviili- ja puolustusalan kaksoiskäyttöinfrastruktuurin suojaamiseksi suluttamisen varalta tai polttoaineinfrastruktuurin tarjoamiseksi siviili- ja puolustusalan kaksoiskäyttöön liikennetoiminnoissa.”;

b) muutetaan 4 kohta seuraavasti:

i) korvataan d alakohta seuraavasti:

”d) toimet, joilla tuetaan uusien runkoverkkojen, myös merenalaisten kaapelien, suojaamista tai käyttöönottoa tai olemassa olevien runkoverkkojen merkittäviä parannuksia tai korjaamista jäsenvaltioissa ja niiden välillä sekä unionin ja kolmansien maiden välillä, kuten liitteessä olevan V osan 3 kohdassa luetellut toimet, sekä muut toimet, joilla tuetaan kyseisessä kohdassa tarkoitettujen runkoverkkojen käyttöönottoa.”;

ii) lisätään alakohta seuraavasti:

”f) toimet, joilla tuetaan digitaalisten valmiuksien, kuten pilvipalvelujen, tekoälyn, tekoälytehtaiden ja tekoälyn gigatehtaiden, perustamista ja käyttöönottoa.”;

4) lisätään 15 artiklan 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

”b a) edellyttäen, että tarvittavat määrärahat siirretään Verkkojen Eurooppa -välineen käyttöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1058 (*) ja (EU) 2021/1056 (**) mukaisten ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä ja tämän asetuksen 4 artiklan 13 kohdan mukaisesti, tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

i) yhteisrahoitusosuuksia voidaan korottaa enintään 10 prosenttiyksikköä b alakohdassa tarkoitettua yhteisrahoitusosuutta suuremmaksi;

ii) toimiin voidaan myöntää ennakkomaksu, joka on vähintään 20 prosenttia avustussopimuksessa myönnetystä määrästä;

iii) toimien on sijaittava yhdessä tai useammassa neljästä EU:n ensisijaisesta sotilaallisen liikkuvuuden käytävästä, jotka jäsenvaltiot ovat yksilöineet sotilaallista liikkuvuutta varten EU:ssa ja sen ulkopuolella koskevien sotilaallisten vaatimusten liitteessä II, mukaan lukien logistiikkakeskukset ja kyseisten käytävien rajatylittävät osuudet, ja niiden on oltava komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2021/1328 (***) vahvistettujen infrastruktuurivaatimusten mukaisia, ja tällaisten toimien ratkaisu- tai myöntämismenettelyihin osallistumiselle voidaan asettaa erityisehtoja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 (****) 136 artiklan mukaisesti;

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).

(***) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/1328, annettu 10 päivänä elokuuta 2021, tiettyihin kaksikäyttöinfrastruktuuritoimien luokkiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1153 nojalla sovellettavien infrastruktuurivaatimusten määrittämisestä (EUVL L 288, 11.8.2021, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1328/oj).

(****) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

5 artikla

Muutetaan asetuksen (EU) 2024/795 2 artikla seuraavasti:

1) lisätään 1 kohdan a alakohtaan alakohta seuraavasti:

”iv) puolustusteknologiat;”;

2) korvataan 2 kohdan b alakohta seuraavasti:

”b) ne edistävät unionin strategisten riippuvuuksien ja haavoittuvuuksien vähentämistä tai ehkäisemistä.”;

3) korvataan 7 kohta seuraavasti:

”7. Komissio antaa viimeistään 2 päivänä toukokuuta 2024 ohjeistusta siitä, millä edellytyksillä tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen alojen teknologioita voidaan pitää kriittisinä ja siitä, miten tämän artiklan 2 kohdassa säädetty edellytykset voidaan täyttää. Komissio selvittää kyseisessä ohjeistuksessa arvoketjun käsitettä ja liitännäispalveluja, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä ja ominaisia tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lopputuotteiden kehittämiselle tai valmistukselle. Komissio saattaa kyseisen ohjeistuksen ajan tasalle viimeistään 24 päivänä helmikuuta 2026 siten, että se kattaa 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan iv alakohdassa säädetyn alan. Kyseistä ohjeistusta tarkastellaan tarvittaessa uudelleen 8 artiklassa tarkoitetun väliarviointikertomuksen perusteella.”.

6 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2025.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. BJERRE